

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен "доктор" в област на висше образование

4. Природни науки, математика и информатика,

Професионално направление :4.6 Информатика и компютърни науки,

Научна специалност: 01.02.12 – Информатика

с автор Тодорка Атанасова Глушкова,

на тема "Адаптивна среда за електронно обучение в средното училище"

с научен ръководител доц. д-р Станимир Стоянов

Изготвил становището: доц. д-р Аврам Ескенази, ИМИ БАН, София

Това становище е написано и представено на основание на зап. Р33-1148 от 28.04.2011 на Ректора на Пловдивския университет "Паисий Хилендарски", както и на решение на журито по процедурата.

1. Актуалност на проблема.

Темата на дисертацията е актуална и значима до степен, която ме освобождава от необходимостта да доказвам това. Дисертантката се е прицелила в един от най-трудните аспекти – адаптивността - в изключително силно разработваната тематика на електронното обучение, която със сигурност не е приключена и очаква нови резултати. При това се е съсредоточила на доста по-рядко разработваната област – средното образование – в сравнение с тази на висшето.

2. Познаване състоянието на проблема от страна на дисертанта.

Нямам съмнение, че дисертантката е навлязла много добре в проблематиката. Цитираната литература е от една страна съвсем актуална, а от друга – когато става въпрос за класически за областта идеи и методи – обикновено има позоваване на оригиналните източници (Мински, Брусиловски). Общият брой източници е 170, очаквано голяма част от тях (130) са на английски, има и 77 Интернет сайта, което е просто задължително при тази тема и въобще в днешно време. Много добро впечатление ми направи, че не само са посочени датите на посещение на сайтовете, но авторката се е постарала да ги посети отново за сверка едва ли не в последния момент преди предаването на дисертацията (например на 21.04.2011). Освен това ще отбележа, че за областта на дисертацията, в която отдавна има сериозни български приноси, тя се е постарала да ги отрази достатъчно пълно с източници на български и английски.

3. Методика на изследване.

Методиката, приложена от г-жа Глушкова, произтича от поставената цел, респективно задачи и съответства на тях. Начинът, по който тя процедира, намирам за много логичен и последователен и в резултат на това – ползотворен както по отношение на постигнатите теоретични, така и на чисто практическите резултати. Много е важно, че е налице цялата верига от проучването, през анализа, синтеза на адаптивния модел до реализацията (с използване на написан и от нея софтуер). Така се е стигнало до резултати със сериозно практическо значение. Следователно от методическа гледна точка авторката е показала необходимата научна култура, ерудиция и умения. Положително оценявам и оформлението - много грижливо, с множество полезни за разбирането фигури и илюстрации.

4. Характеристика и оценка на материала, 5. Научни и научно-приложни приноси.

Дисертацията се състои от Увод, 3 глави, заключение, библиография и приложения, – всичко това оформено в 224 стр. Използван е доста нестандартен формат от приблизително 42 реда на страница и около 75 символа на ред. Това прави обема на дисертацията необичайно голям за този тип трудове. Може само да се съжالياва, че дисертантката не събра смелост да се съобрази с препоръката за намаляване на обема, изказана на предзащитата ѝ.

Одобрявам формулираната в първа глава (с.29-30) цел на дисертацията, както и декомпозирането ѝ на трите подцели, всяка от която се постига чрез решаването на една или повече задачи. Намирам за естествено, че авторката е избрала като отправна точка и фундамент Разпределения център за

електронно и дистанционно обучение DeLC – една международно известна и призната разработка. До това тя е достигнала чрез един пълен и системен обзор.

След обосноваването изводи от глава 1, намирам за естествен прехода към глава втора. Последната е с приносен характер, но тези приноси идват чак в края, след едно изключително подробно и всестранно изследване на адаптивността. Тя решава по същество задачи 1.1, 1.2 и 1.3 към подцел 1 – “Създаване на теоретичен модел на адаптивна система за е-обучение”. Тук искам специално да отбележа преодолените трудности, след като са поставени рамките на DeLC, както и впечатляващото описание на модела чрез UML.

Глава трета е посветена на решаването на останалите 3 задачи. Мисля, че това е станало успешно. Представянето на софтуерната разработка и реализация, както и на проведените експерименти е много убедително, макар понякога да е излишно подробно. Впечатляващо е, че апробацията фактически е продължила над 5 години.

Заявените в края приноси съответстват на задачите, добре е че докторантката има и сериозни планове за бъдещо развитие.

6. Степен на самостоятелност на приносите и 7. Преценка на публикациите.

Авторката е представила 15 труда, които, доколкото ги прегледах, отразяват всичко съществено от дисертацията. Някои от тези работи са в авторитетни издания, предимно от конференции. Впечатлява рядко срещано явление – трудове на авторката да имат вече цитати, но този случай е такъв със своите 18 цитата.

8. Използваемост в практиката.

Няма да се повтарям – отбелязах вече 5-годишната експлоатация на реализациите.

9. Авторефератът отговаря на изискванията за пълнота и компактност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Разглежданият труд, оформен по много грижлив начин, съдържа достатъчно на брой сериозни научни и научно-приложни резултати, постигнати след задълбочен анализ и при изискванията на определена среда, с впечатляваща реализация и експлоатация.

Оценката ми за дисертационния труд, автореферата, научните публикации и научните приноси е положителна. Този дисертационен труд отговаря напълно на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на ПУ”П.Хилендарски”.

Постигнатите резултати ми дават основание убедено да предложа на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” на Тодорка Атанасова Глушкова в областта на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление: 4.6 Информатика и компютърни науки, научна специалност: 01.02.12 – Информатика.

12.05.2011

С уважение:

А.Ескенази